

धनगर समाज बांधवाच्या विकासासाठी विशेष कार्यक्रम

भटक्या जमाती-क मधील धनगर समाजातील विद्यार्थ्यांना संघ लोकसेवा आयोग /महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग यांच्याकडून घेण्यात येणाऱ्या स्पर्धा पूर्व परिक्षांसाठी निवासी प्रशिक्षण देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

इमाव, सावशैमाप्र, विजाभज, विमाप्र कल्याण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र. ०३/विजाभज-१

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,

मंत्रालय, विस्तार इमारत, मुंबई-३२.

दिनांक : ०६ सप्टेंबर, २०१९

वाचा : शासन निर्णय विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग क्रमांक सीबीसी-२०१९/

प्र.क्र.१२१/मावक, दिनांक ७/८/२०१९.

प्रस्तावना-

राज्यातील भटक्या जमाती-क मधील धनगर समाजातील विद्यार्थ्यांचे संघ लोकसेवा आयोग (युपीएससी) तसेच महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (एमपीएससी) पुरस्कृत परिक्षांमध्ये उत्तीर्ण होण्याचे प्रमाण इतर समाज घटकांच्या तुलनेत कमी आहे. भटक्या जमाती-क मधील धनगर समाजातील विद्यार्थी हे दुर्गम भागात राहतात. त्यांची आर्थिक परिस्थिती कमकुवत असते. तशाही परिस्थितीत ते शिक्षण घेऊन शिक्षित होतात. परंतु योग्य प्रशिक्षणाअभावी भारतीय प्रशासकीय सेवेत तसेच राज्य सेवेसाठी अनुक्रमे संघ लोकसेवा आयोग आणि महाराष्ट्र लोकसेवा अयोगामार्फत घेण्यात येणाऱ्या परीक्षांमध्ये ते पात्र ठरु शकत नाहीत. किंबहुना अखिल भारतीय नागरी सेवा तसेच राज्य सेवेत भटक्या जमाती-क मधील धनगर समाजातील अधिकाऱ्यांचे प्रमाण फारच कमी आहे. त्यामुळे संघ लोकसेवा आयोग तसेच लोकसेवा आयोगांमार्फत घेण्यात येणाऱ्या स्पर्धा परीक्षांकरिता भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजाच्या विद्यार्थ्यांना निवासी परीक्षापूर्व प्रशिक्षण देणे आवश्यक आहे.

२. जुलै, २०१९ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांनी केलेल्या अर्थसंकल्पीय भाषणात धनगर समाजाच्या विकासासाठी विविध २२ योजना राबविण्याचा शासनाचा मानस असल्याची घोषणा करण्यात आली आहे. सदर घोषणेची अंमलबजावणीसाठी रुपये १०००.०० कोटी एवढा निधीची अर्थसंकल्पीय तरतुद करण्याची घोषणा करण्यात आली आहे. गेली अनेक वर्षे विकासापासून दूर असलेल्या भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजातील लोकांचा सर्वांगीन विकास व्हावा व त्यांना स्थिरता यावी यासाठी भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजाच्या विद्यार्थ्यांना संघ लोकसेवा आयोगाने महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा आयोगाच्या स्पर्धा परिक्षापूर्व निवासी प्रशिक्षण योजना राबविण्यास मान्यता देण्याचा प्रस्ताव दिनांक ३०.७.२०१९

रोजी मा. मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत सादर करण्यात आला होता त्यास मा. मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली आहे. मा. मंत्रिमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी पदवी अभ्यासक्रम किमान ६० टक्के गुणासह उत्तीर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांना संघ लोकसेवा आयोग तसेच राज्य लोकसेवा आयोग यांच्यामार्फत घेण्यात येत असलेल्या स्पर्धा परिक्षेत भाग घेणाऱ्या युवक व युवतींना यशस्वीपणे सामोरे जाण्यासाठी आवश्यक ती पुर्व तयारी करणे, परिक्षा देण्यासाठी आवश्यक असणारे अभ्यास साहित्य व इतर अनुषंगिक सुविधा उपलब्ध करून देणे तसेच यासाठी आवश्यक ते मुलभूत निवासी प्रशिक्षण देण्यासाठी “महाज्योती” या संस्थेच्या माध्यमातून ही योजना राबविण्यास तसेच यासाठी रुपये ५.०० कोटी इतका निधी मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

वर प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या पार्श्वभूमीवर मा. मंत्रिमंडळाने दिनांक ३०/७/२०१९ रोजी झालेल्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयानुसार भटक्या जमाती-क प्रवर्गातील धनगर समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी पदवी अभ्यासक्रम किमान ६० टक्के गुणासह उत्तीर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांना संघ लोकसेवा आयोग तसेच राज्य लोकसेवा आयोग यांच्यामार्फत घेण्यात येत असलेल्या स्पर्धा परिक्षेत भाग घेणाऱ्या युवक व युवतींना यशस्वीपणे सामोरे जाण्यासाठी आवश्यक ती पुर्व तयारी करणे, परिक्षा देण्यासाठी आवश्यक असणारे अभ्यास साहित्य व इतर अनुषंगिक सुविधा उपलब्ध करून देणे तसेच यासाठी आवश्यक ते मुलभूत निवासी प्रशिक्षण देण्यासाठी महात्मा ज्योतीबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (महाज्योती) या संस्थेच्या माध्यमातून ही योजना राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदरहू योजनेसाठी रुपये ५.०० कोटी (रुपये पाच कोटी फक्त) इतका निधी मंजूर करण्यात येत असून सदरहू निधी महात्मा ज्योतीबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (महाज्योती) या संस्थेस उपलब्ध करून देण्यात यावी. महात्मा ज्योतीबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (महाज्योती) या संस्थेने सदरहू प्रशिक्षण योजना शासनाच्या मान्यतेने राबवावी व याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करावा. महाज्योती या संस्थेने यासाठी योजना राबविण्यापूर्वी योजनेचे विविध घटक / अर्थसंकल्प यांची या विभागाकडून वेगळी मान्यता घेऊन राबवावी.

४. या योजनेसाठी सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षातील मंजूर अनुदानातून खर्च करावा व २०२०-२१ या वर्षाकरिता या प्रयोजनासाठी महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्या यांच्याकडून स्वतंत्र लेखाशिर्ष मंजूर करून घेण्यास व त्यामध्ये निधी अर्थसंकल्पित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय नियोजन विभाग व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र....., दिनांक ०५/०९/२०१९ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे. वित्त विभागानी सूचविल्याप्रमाणे नियोजन विभागानी दिलेल्या अभिप्रायाच्या अधिन राहून हा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१९०९०६१८११३२७८२२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने

(भा. र. गावित)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मंत्री (विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.राज्यमंत्री (विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खा.स. मंत्रालय, मुंबई
७. मा. विरोधी पक्ष (विधान परिषद), विधानभवन, मुंबई
८. मा. विरोधी पक्ष (विधान सभा), विधानभवन, मुंबई
९. सर्व मा. विधानसभा सदस्य / विधानपरिषद सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई.
१०. महालेखापाल (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर.
११. सर्व अप्पर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग
१२. प्रधान सचिव (विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
१३. प्रधान सचिव (ग्राम विकास विभाग), बांधकाम भवन, मुंबई.
१४. संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे.
१५. जिल्हाधिकारी (सर्व)
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सर्व) जिल्हा परिषद
१७. व्यवस्थापकीय संचालक, महात्मा ज्योतिबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्था द्वारा, छत्रपति शाहू महाराज मानव विकास, संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, बालचित्रवाणी, गोपाल गणेश आगरकर रोड, सेनापती बापट रोडच्या मागे, पुणे - ४११ ००४.

- ૧૮. પ્રાદેશિક ઉપાયુક્ત, સમાજ કલ્યાણ વિભાગ (સર્વ)
- ૧૯. સહાયક આયુક્ત, સમાજ કલ્યાણ (સર્વ)
- ૨૦. જિલ્હા સમાજ કલ્યાણ અધિકારી, જિલ્હા પરિષદ (સર્વ)
- ૨૧. નિવંડનસ્તી (વિજાભજ-૧).